

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۱۴۹

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

سه شنبه اول مهر ماه ۱۳۰۹ - بیست و نهم ربیع الثانی ۱۳۴۹

قیمت اشتراك سالیانه : ۱۲ تومان
داخه : ۱۰ تومان
تک شماره : یکقران

مطبعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه اول مهر ماه ۱۳۰۹ هـ (۲۹ ربیع الثانی ۱۳۵۹)

ست مذاکرات

- (۴) شور اول لایحه تکمیل امتیاز تفن
- (۵) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) تصویب دو فقره مرخصی
- (۳) تصویب الحاق ایران بقران داد ارستن

مجلس يك ساعت و نیم قبل از ظهر بریست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس روز يك شنبه سی ام شهریور ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

وزیر مالیه و کفیل طرق و شوارع دو وزارت ندارند
 رئیس - در قسمت اولی اگر رأی گرفته شده است برود
 در شور ثانی کاشف از این نیست که شور ثانی است برای این است
 که برای شور ثانی آماده شود (آقا سید یعقوب - باید نوشته
 شود اول) همان اول را عرض میکنم و در آن قسمت که نوشته
 شده است اول نوشته است و دو فقره دیگر را اصلاح میکنیم .
 صورت مجلس تصویب شد

[۲ - تصویب دو فقره مرخصی]

رئیس - دو فقره خبر از کمیسیون عرایض و مرخصی
 رسیده است قرائت میشود :

رئیس - آقای آقا سید یعقوب
 آقا سید یعقوب - در صورت مجلس عرضی داشتم .
 رئیس - بفرمائید .
 آقا سید یعقوب - در این جا اول نوشته شده است
 شور دوم در صورتیکه شور اول است راجع به لایحه
 امتیاز ذغال سنگ نوشته شده است رأی گرفته شد بشور
 ثانی در صورتیکه شور اول است دوم در ماده سوم بنده
 نگفتم تخلف از مخالفت بامواد تخلف از اقدام و امتیاز
 اگر کرد این طور شود این دوم سوم این جا نوشته
 است وزیر مالیه و وزیر طرق و شوارع باید نوشته شود

خبر مرخصی آقای موقر

نماینده محترم آقای موقر تقاضای سی و پنج روز مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند با تخصیص یکصد و پنجاه تومان برای مساعدت بساختمان مریضخانه حضرت عبدالعظیم از حقوق این مدت کمیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آنرا تقدیم می‌دارد

رئیس - خبر کمیسیون دائر بر یکصد تومان بوده است ولی خود ایشان بنده را آگاه کردند که پنجاه تومان هم بیافزایم. رأی می‌گیریم به مرخصی آقای موقر موافقین قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر:

خبر مرخصی آقای قراگوزلو

نماینده محترم آقای قراگوزلو با تخصیص پنجاه تومان برای ساختمان مریضخانه حضرت عبدالعظیم تقاضای بیست روز مرخصی از تاریخ ۹ شهریور ماه ۱۳۰۹ نموده اند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آنرا تقدیم می‌دارد

رئیس - موافقین با مرخصی آقای قراگوزلو قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۳ - تصویب الحاق ایران به قرارداد بارسلن

رئیس - خبر کمیسیون امور خارجه راجع به شور دوم عهدنامه بارسلن قرائت میشود:

کمیسیون امور خارجه در جلسه اول مهر ماه ۱۳۰۹ لایحه نمره ۱۵۹۹۶ دولت راجع به قرارداد بارسلن برای دفعه دوم تحت شور قرار داد و چون مخالفتی نرسیده و خود کمیسیون نیز نظری در آن نداشت عین خبر سابق تقدیمی ۱۷ شهریور ۱۳۰۹ را با این تغییر مختصر در ماده واحده که تاریخ فارسی را نیز بدان ضمیمه نموده اند تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی مینمایند.

رئیس - ماده واحده قرائت میشود و رأی می‌گیریم ماده واحده - مجلس شورای ملی قرار داد عبور بارسلن را که مشتمل بر نه ماده و هم چنین اساسنامه

آزادی عبور را که دارای پانزده ماده میباشد و در اول ثور ۱۲۹۹ (۲۱ آوریل ۱۹۲۰) بمضاء رسیده است تصویب و بدوات اجاره میدهد نسخ صحه شده آنرا بدارالانشاء جامعه ملل تسلیم نماید.

رئیس - موافقین با ماده واحده قیام فرمایند (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد.

۴ - شور اول لایحه تکمیل امتیاز تلفن

رئیس - خبر کمیسیون پست و تلگراف راجع به قرارداد و امتیاز شرکت تلفن مطرح است. مذاکره در کلیت است. آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - در این زمینده بنده خیلی تشکر می‌کنم که پست مؤسسه خیلی مهمی و گذار به ایرانیها شده بود و تا بحال هم مساعدت از آنها شده و همه قسم کمک و مساعدت از آنها شده و بعد هم انشاء الله خواهد شد چون يك کار لازم و خیلی مهمی است این تلفن امروز چیزی که در این زمینده بنده نظر دارم این است که در این قراردادها در این شرکتها در این امتیازات همیشه در وقت دادن امتیاز یا در وقت تجدید نظر در این امتیاز هم مراعات حال صاحبان شرکت و هم شرکاء بشود و هم مراعات حال اشخاصی که باید استفاده از آن ببرند که وجهش را يك قیمتی قرار دهند که در دسترس همه مردم باشد و هر کس بتواند يك رشته از آن را تخصیص بخودش بدهد مثلاً در اینجا يك قراری است که در ماه دویستدفعه بیشتر اگر کسی مخایره کرد باید اضافه بدهد. بنده گمان میکنم که در اینجور امورات یکفدری سخنگیری کردن به صاحبان سیم و اشخاصی که سیم به آنها تخصیص داده شده يك اندازه خوب بیست و باعث خواهد شد که همه کس بتواند استفاده از این مؤسسه بکند باید قسمی بکنند که تشویق کنند که تمام مردم استفاده کنند این شهر چرا باید دوهزار سیم داشته باشد. باید دوهزار سیم داشته باشد که همه کس بتواند استفاده کند اما وقتی که مبلغ زیاد شد در دسترس هر کسی نیست هر چند باید خوب را خوب گفت و بد را بد گفت این

شرکت و این مؤسسه خیلی خوب شده است نسبت به سابقش و خرجش هم البته زیاد شده است و این را هم می‌گویم که بی‌انصافی نشود دستگاه تلفن فوق‌العاده مرتب و منظم شده است و به آسانی از او استفاده می‌شود چیزی را که بنده دلتنگ هستم یکی بواسطه زیادی آبروهایش است یکی اینکه اگر از دوپست زیاد شد زودیش پرداخته نشود یا این که عده مخبرات را زیادتر بکنند که لااقل سیدنا بکنند که قلاً هر کس روزی ده مرتبه حق داشته باشد مکالمه کند یا اینکه مطلقاً اضافه نگیرند آنوقت یکی پیدا می‌شود پنج مرتبه در ماه شاید مخایره بکند یکی هم باند مرتبه میکند در هر صورت زیاد بعد گرفته نشود در سایر جاها که امتیاز داده می‌شود شرکت که تلفن تأسیس بکنند توصیه میکنند که اگر کسی بخواهد از سیمهای آنها استفاده کند قیمت آنرا گران نکنند که کسی از عهده بر نیاید مثلاً اگر بنده بخواهم انشاء الله برای مریضخانه حضرت عبدالعظیم تلفن بکشم طوری نباشد که از عهده بر نیایم و الا اگر اختیار بکنی دست صاحب امتیاز باشد فرضاً ممکن است بگوید که اگر بخواهی تا حضرت عبدالعظیم سیم بکشی باید صد تومان در ماه بدهی چون روزی سی مرتبه بیست مرتبه مخایره می‌شود البته آنوقت من نمی‌توانم بکشم و صرف نظر میکنم و از آن طرف هم خودم حق ندارم به مخصوصی بکشم و اسباب زحمت و این ترتیبات میشود غرض عرض بنده این است که وقتی این قراردادها می‌شود تمام امورات و تسهیلات نوع مردم در نظر گرفته شود که از این مؤسسات عمومی همه کس بتواند استفاده کند و تخصیص به بعضی دون بعضی پیدا نکند.

مخبر کمیسیون پست و تلگراف (آقای نجومی) -

عرض کنم همانطور که فرمودند دولت هم همین نظر را داشته است و يك تشویقی بشود از این شرکت که بهتر از این اسباب آسایش مردم را فراهم کنند. اما در باب زیادی قیمت آبروهای و آن قیمت اضافه مکالمه بنده گمان میکنم که هر شرکتی برای پیشرفت کار خودش مخصوصاً کارهایی

به همدیگر احتیاج دارند سعی خواهد بود که بهت قیمت مناسب تری معین کنند و حتی قیمت تلگراف هم که یکفدری گران بنظر میآید آقای وزیر پست و تلگراف در نظر داشتند که یکفدری قیمت را مخصوصاً بیورند و این که بیشتر ظرف توجه عامه باشد و شرکت هم البته همیشه دولت پست دارد وقت می‌ماند و تشویق می‌ماند خودش هم فی حد ذاته سعی می‌کند و این نظر را دارد که آسایش عامه را بهتر تعیین کنند و قیمت را از آنرا بکنند فقط چیزی هست که وسایل است همیشه دولت پست پست کاپی سرد و مطمئن شد که از هر حیث میشود وسائش را فراهم کند در این باب هم خود شرکت قدامتی خواهد کرد. اما در این زمینده هم اگر پیشنهادی بخواهید بفرمایید منعی ندارد پیشنهاد بفرمایید می‌آید بکمسیون و در آنچه تحت شور واقع میشود

رئیس - آقای وثوق

آقا سید مرتضی وثوق - بنده پست عراقی داشته که میخواستم خطی آقای وزیر را مستحضر کنم که چون البته ایشان حقیقه پست زحمتی کشیده اند و امروز که امتیاز این مؤسسه میآید (یعنی امتیاز پست ترتیب خاصی میآید آید مجلس و مورد بحث است بنده پست نظریاتی دارم که عرض میکنم و بعضی نظریات دیگر دارم که در مواد عرض میکنم. منظور از آقای فیروز آبادی فرمودند وضع تلفن در این شهر عیناً به عامه است ولی سیم باندا را که رفع احتیاج مردم را بکنند نیست و از قرار بداند بنده استنباط کرده شاید پست مواعاتی در خود شرکت باشد که بخواسته اند توسعه در تلفن طهران و توابع بدهند بنده وضعیت اخیر تلفن را يك اندازه مخصوصاً مخبرات یا شهرها را خوب میدانم شاید هم علتش این است که حضرت آقای ارباب یکفدری کار زیاد دارند و توجهی به شرکت تلفن نمی‌فرمایند و اگر توجهی می‌فرمودند احساس می‌کردند که نواقص تلفن خیلی زیاد است و آن نواقص را رفع می‌فرمودند اگر واقعا شرکت

تلفن سرمایه ندارد که واقعاً توسعه بدهد از برای شرکت تلفن ممکن است جانب سرمایه از خارج بکند صد پنجاه صدتصت لافل صدی بیست از سرمایه شرکت را اختصاص بدهند باشخص خارجی و بدیگران برگذار کنند یا بداخله یا بخارج که بتوانند سهم های تلفن را توسعه بدهند و هر قدر سیمهای تلفن را توسعه بدهند هم مردم بیشتر استفاده میکنند و هم خود شرکت دیگر راجع به مخبرات ولایات میخواستم عرض کنم که موضوع مخبرات ولایات خیلی بد است يك کسی که با رشت یا قزوین یا بلجای دیگر بخواد مخبره کند باید چندی وقت خودش را تلف کند که آن به بیند طرفش را حاضر میکنند یا نه این را اگر بات توجهی میفرمودند که مردم طرفشان را که میخواهند صحبت کنند در موقع معینی به آنها وقت بدهند و در يك وقت معینی طرف را حاضر کنند که اوقات مردم ضایع نشود و خودشان وقتشان تلف شود که بتوانند روی يك اساس صحیحی این کار را اداره کنند و سایر عرایض را در ضمن مواد پیشنهاد میکنم که انشاء الله در کمیسیون محل مذاکره واقع شود و قبول شود.

وزیر بست و تلگراف (آقای صور اسرافیل) -

بطوری که در این در فقره اظهار مخالفت بنده استنباط کردم مقصود آقایان گمان می کنم که فقط توجه بر این است که این شرکت بیشتر راجع به رشته سیمهای شهر و راجع به مخبرات ولایات دقت کنند و از این نقطه نظر بنده این لایحه را پیشنهاد کرده که شرکت مطمئن بشود که دولت کاملاً در پیشرفت امور شرکت علاقه دارد و مخصوصاً بنده آرزو مند هستم که کار این شرکت بهتر پیشرفت بکند و البته يك شکایاتی هم همیشه میرسد هم به آقایان نمایندگان و هم بوزارتخانه و گمان میکنم مورد توافق واقع شود بین وزارتخانه و شرکت راجع به قیمت تلفن و راجع باضافه مخبرات و در تالیك بجدید نظری بشود و چون در این لایحه موضوع بحث

نیست در این موضوع تقاضا میکنم اگر آقایان پیشنهادی دارند بدهند در کمیسیون در شور دوم و یا در خارج شرکت مذاکره میکنیم و امیدوارم رضایت خاطر آقایان را بهتر بتوانیم جلب کنیم و نسبت به سایر مواد البته خود آقای ارباب مسلم است توضیحات خواهند داد اگر شرکت حقیقه هم بطوری که مایل بوده و هست که مخبرات ولایاتشان اگر مرتب باشد بیشتر استفاده خواهند کرد و در قسمت سرمایه هم البته سعی خواهند کرد اگر لازم باشد سرمایه را زیاد کنند و البته محل هائی هم که لازم است که بین راه بگذارند و بیشتر از این مراقبت کنند خواهند کرد و گمان میکنم آقایان اگر مقتضی میدانند فقط توضیحاتی که آقای ارباب خواهند داد متوجه باشند و بنده هم سعی میکنم انشاء الله این مواعلی که میگویند رفع شود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده عرضی ندارم

رئیس - آقای ارباب

ارباب کیخسرو - اینکه این جا بنده را مخضب قرار دادند نفهمیدم از چه نقطه نظر بوده ؟ زیرا بنده که شرکت نیستم نهایت بنده در شرکت تلفن يك مدیر هستم که باید کار اداری بکنم در اینصورت بنده مدافع نیستم ولی چون این جا اشاره فرمودند لازم میدانم که از جریان عمل توضیحاتی عرض کنم و فقط بعنوان توضیح نه دفاع آقایان باید تصدیق فرمایند که در این مملکت کمتر شرکت ایجاد شده است و به اگر ایجاد شده است متأسفانه کمتر دوام پیدا کرده است یکی از شرکتها آنکه توانسته است تقریباً ۲۹ سال در این مملکت دوام کند شرکت تلفن بوده است البته آقایان فراموش نمی فرمائید که حوادث این مملکت در ظرف این ۲۹ سال گذشته چه اندازه بوده است چه حوادث انقلاب آمیزی در این مملکت شده که همیشه نه دست این شرکت بلکه دست هر شرکت را از کار کوتاه می کرده است اگر چه هر گونه مساعی و هر گونه نیتی ممان بوده است شخص داشته باشد منتهی

از زمانی که دوره جدید پیش آمده است و بخمد الله عنیت در زمان شاهنشاه بهلوی مملکت را فرا گرفته است این شرکت هم توانسته است نفسی بکشد (صحیح است آری) از آن دچار غارت بوده است دچار انقلابات بوده است در جنگ بین المللی که این مملکت هیچ داخل نبود بدیخته این شرکت چندین دفعه غارت شد و سیمهایش را بریدند بنده خودم رفتم خرید کرده هفتاد هزار تومان جنس شرکت را که آورده بودیم برای اینجا در باد کوبه غارت بردند و يك شرکت ایرانی دچار هزار گونه مصائب شده است بطوریکه واقعاً اگر بتاریخچه آن نظر شود می بیند که بز خیلی استقامت کرده است بواقع دوره عملی این شرکت همراه اعلیت مملکت شروع شده است که دوره تاریخ جدید می باشد مثل اینکه سیم کشی طهران را تحت الارضی کرده اند آقای وثوق در ضمن فرمایشاتشان فرمودند که جلب سرمایه خارجی بکنید در جواب عرض میکنم می خواهد خارجی باشد می خواهد داخلی باشد شرکت مضایقه ندارد هر کسی که می خواهد سهمش را بخرد او سهام چاپ کرده است که هر کس می خواهد شرکت کند و از سود و زیان آن بهره ور شود از صرف شرکت هیچ مانعی ندارد پس البته بعین خود اشخاص است راجع به سیم طهران مذاکره شد که چرا زیاد نمی شود جرای آن چند جهت دارد: اولاً روزیکه خواست این مؤسسه این مؤسسه جدید در طهران تأسیس شود اعلان نمود و از همه جا خواهش شد که هر کس سیم جدیدی در آنیه میخواهد قبلاً بگوید که ما میزان دست مان باشد متأسفانه بیش از شصت تقاضا نیامد در اداره تلفن معولاً شرکت تلفن بیش از ۲۳۰۰ رشته سیم زیر زمین کرد که آقایان تصدیق می فرمایند سیم را زیر زمین کردن غیر از سیم هوایی است که فوراً بتوان آن را دایر نمود باید کابل بیاورد کابل را زیر زمین بکند سیمها را در فواصل اتصال بدهد و مطابق حوائج هر محلی حاضر داشته باشد ناموقعیکه تقاضا کردند از آنجا بخانه آن شخص بکشند حالا در خود سیم کشی دچار چه مضیقه و ضررهای شده است

بماند برای اینکه مقتضیات این شهر مطابق مقتضیات خارجه نبود همبقدر بود که باوجود ضررهای بیبی توانست موفق شود این خدمت را انجام دهد بعد از آن تقاضاها شروع شد بز شرکت مطابق تقاضاها دستور العمل بخارجه داد يك قسمت جنسش الان وارد سرحد شده است باید پول بیره بدهیم بیره گیر نمی آید جنس بکارخانه دستور العمل داده ایم بازده هزار بیره باید برسانیم به آنجا بمقام وزارت بست و تلگراف عرض کردیم و تقاضا کردیم که اگر ممکن است بذل توجهی فرمایند بمقام دولت عرضحال دادیم که اگر ممکن است این مساعدت را فرمایند که پول را برسانیم و جنس زود برسد متأسفانه ممکن نشد جنس ما معطل باید پول برسانیم و جنس را بیاوریم و مصرف کنیم ولی متأسفانه نمی توانیم تصدیق می فرمایند کارخانه در خود ایران نیست که فوراً تقاضا کنیم در وقتی که پول را بخارجه می فرستیم جنس در يك سال بعد وارد می شود چون باید تهیه کنند حمل کنند حالا چه ضررهائی دیگر هم داریم جدی خودش بماند اینها را عرض میکنم که اگر درست مضایق مینشده و دیر شده این محظورات و مشکلات در کار بوده است راجع به مخبرات فرمودند البته شرکت يك وظیفه داشته است که بتسیم کشی هائی بکند مطابق آن امتیها اینکه شده است وظیفه اش را انجام بدهد در سیم کشی عمل کرده است در تکثیر سیم کشی هم در يك مجلس عرض آقای وزیر بست و تلگراف رسانده شرکت در صد است حالا که کارهای خودش را بجزایان انداخته و امتی در همه جا مطابق مقتضیات است رفع بقیه محظورات را هم بکند در قسمت قیمت اینجا مذاکره شد اینجا اولاً می خواهم از همه آقایانیکه در خارج و داخل گاهی اشکال به قیمت تلفن میکنند رفع اشباهی بشود سابق همان تلفن هوایی که بود و آنهم مشکلات هم داشت آقایان از روی مساحت فتری آبنونه می شدند اگر سه هزار متر از خانه نامرکز تلفن فاصله بود سه تومان میدادند اگر دو هزار متر بود ۲۵ قران میدادند اگر در حدود هزار پانصد متر بود دو تومان اما در مقابل چه بود بکدستگاه تلفن خودشان باید بخرند به

حدود پنجاه شصت تومان سالی دومرتبه سه مرتبه هم قوداش را عوض کنند پول تعمیراتش را هم بدهند و همه خرج باخودشان بود الا آن شرکت سیم تحت الارضی داده است تلفن هم خودش داده است خرج قود و تمام تعمیرات را هم خودش میدهد و چیزی هم از آن بابت نمی گیرد اگر حساب بکنیم بصرفه اشخاص تمام شده نه بصرفه شرکت منتهی بعضیه که آن قسمت را در نظر میگیرند قسمت دیگر را حساب نمیکنند در آن روزی هم که این قیمت معین شد بحساب شرکت رسیدگی کردند خرج همین مؤسسه کوچکی که شده برای همین دو هزار و سیصد رشته بخود چهار صد و چهل و شش هزار تومان خرج شده است بک شرکت ایرانی که نزه برام اقتاده است بک همچو پولی داده است پولش را حساب بکنید استهلاک حساب شود تمام آنها حساب شود این بود که وزارتخانه این ترتیب را اتخاذ کرد معذک آن قیمتی را که وزارتخانه تصویب کرده بود بعد شرکت کم کرد و اعلام کرد البته همین که شرکت موفق به ازدید سیم و مقتضی شود چون به نفع خودش است کم خواهد کرد بعلاوه در امتیاز نامه هم بک ماده راجع بتعیین قیمت هست که مینویسد باید توافق نظر بین دولت و شرکت بشود البته دست دولت را که کسی نه بسته است رسیدگی میکند هر وقت مقتضی شد بشرایط داخل مذاکره میشود و اگر بنا شد کم بکنند که میمانند شرکت هم خودش میل دارد اینکار را بکند چون به نفع خودش است پس این عرایضی که کرده برای توضیحات بود عرض کرده بنده مدافع نیستم مدافع خود آقای وزیر هستند نه اینجا تشریف دارند و البته الان هم که شرکت تلفن جز وزارتخانه ایشان است از این نقطه نظر ایشان رسیدگی میکنند و هر کجا بش قصصی دارد رفع میشود که کارش پیشرفت کند بنده این مطالب را فقط برای توضیحات بود که عرض کرده که چنانچه بک اشتباهاتی در بعضی از اذهن هست رفع شود

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقایان موافقین ب ورود در شور مواد قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد ماده اول قرائت میشود:

ماده ۱ - حق نگهداری و استفاده از سیمهای تلفونی در نقاط ذیل ب شرکت تلفن تا آخر مدت مذکوره در فصل چهارم امتیازنامه مورخه ۱۳۲۱ و گذار میشود مشروط بر اینکه تا آخر ۱۳۰۸ دائر شده باشد

رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرض کنم این ماده بد تنظیم شده است نوشته است حق نگهداری در نقاط ذیل آنوقت نقاط ذیل هم معهود نیست کجا است و ندارد این بک نقص بزرگی است در لایحه که آقای غنچه بیگ توضیح بدهند و بکی دیگر هم اینکه اینجا نوشته است امتیازنامه مورخه ۱۳۲۱ این معلوم میشود قمری است اینهم باید قید شده باشد و بعلاوه باید سعی کنیم که این ترتیباتی مختلف ازین برود و همان تاریخ شمسی که سنه رسمی مملکت است گذاشته شود

وزیر پست و تلگراف - اسمی نقاط در لایحه ده

تقدیم کرده بوده معین شده بود و چاپ هم شده بود ملاحظه فرمایید اما راجع بتاریخ هم چون آن قانون که راجع بتاریخ وضع شد بعد از اینست در اینصورت این ۱۳۲۱ قمری است و باید همینطور نوشته شود

رئیس - در راپرتی که از کمیسیون داده شده است نقاط را ذکر نکرده است و در لایحه خود دولت نقاط مذکور است ولی مطابق نظریه آقای قرائت میشود:

از تخم به آبدان و از آبدان به اهواز و ناصری و شوش و دزفول

از خوار به سمنان و دامغان و شهرود
از اصفهان به جز و مورچه خورت و بد نظر
از تبریز به مرند و خوی و ساهاس و ارومیه
از تبریز به سعیدآباد و سراب و اردبیل و آستارا

از میاندو آب تا ساوجبلاغ
از تیکان تپه به سقز و بانه
از تبریز به میانج و زنجان
از جابون به فیروز کوه و عی آباد
از ساری به اشرف و بندر جزیر
از بار فروش به آمد
از استراباد به گنبد قابوس
از استراباد به گمش تپه
از زنجان به قزوین
از قزوین به منجیل
از قزوین به همدان
از شیراز به اصفهان
از دزفول به خرم آباد و بروجرد
از اهواز به رامهرمز و بهبهان
از شاهرود به سبزوار و نیشابور و مشهد
از مشهد به قوچان و باجگیران
از یزد به آبد
رئیس - آقای اعتبار
اعتبار - عرضی ندارم
رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - در این صورت ضمیمه که خوانده شد بک قسمت از شهر مشهد است به قوچان و باجگیران ولی در شهر مشهد سابقاً قبل از این امتیاز امتیاز تلفن بکس دیگر داده شده است که دائره هم کرده است و الان هم دائره است آیا آن چه صورتی دارد و آن قسمت چرا استثنا شده است و باین ترتیب حق او را تقریباً باطل میکنند در صورتیکه او حق خودش را دارد بنا براین بنده تصور میکنم که لازم است قید شود و آن اندازه که حق دارد یعنی در شهر و اطراف بایستی حقش محفوظ بماند و در خارج از حدود امتیاز او البته سیم کمیابی ممکن است که امتداد داشته باشد و این امتیازی که راجع به تلفن مشهد داده شده است البته بقوت خودش باقی است

وزیر پست و تلگراف - امتیازی که برای تلفن شهر مشهد داده شده است کاملاً بقوت خودش باقی است و فرمان او هم بوزارت پست و تلگراف آمده است و بنده هم مطالعه کرده ام فقط بک مرافعاتی است که مورد شکایت مشهور مملکت صاحب امتیاز واقع شده و بنده پیشتر وعده کرده ام که بحضور نماینده شرکت تلفن بایشان مذاکره کنم و بالاخره ایشان کاملاً حق دارند از این امتیازی که دارند استفاده کنند هم در شهر و هم در حومه

رئیس - آقای آقاسید یعقوب
آقا سید یعقوب - بدایت آقای ارباب گمن میکنند که این جا بک روحی به همه ما داده بک شرکت ایرانی که در بک موقع انقلابی و در بک موقع سختی مقاومت کرد حقیقه همه در تسلط علیحضرت دارای مملکت و امنیت مملکت شدیه و باید حقیقه ابتدای تاریخمان را از زمان ایشان قرار بدهیم در زمان ایشان این شرکت خلافتی کرده است بنده واقعاً متعجبم ما باید شرکت را تقویت بکنیم شرکت را آباد بکنیم و دست مردم را باز کنیم که اگر بک ذخیره دارند شرکت کنند و اجاع کنند و هم دیگر و کمیابی تشکیل بدهند که کم افراد بیکار بیکار بیفتند آنوقت می آئیم بک شرکتی که در موقع انقلاب که هیچکس نمیتوانست کلاه خودش را ضبط کند بقادری که توانسته است خودش را حفظ کرده است آنوقت بیایم انگشت بکنیم و زیور رو بکنیم آخر این چه میشود بنده میخوانم در کلیات هم مخالفت کنم و حالا هم که مخالفت میکنم رأی نخواهم داد بک شرکتی با این خون دل با این بدبختی خودش را رسانده است تا حالا که بک روز روشنی شده است از آفتاب طلوع بهلوی حالا که بک روز روشنی است هر کس میتواند بیدار بشد زنده باشد کلاهش را نگاهدارد حالا میگویند بیا و این طور بکن آنوقت که این شرکت گرفتار انقلابات بود بک کسی نبود که سبحانه الله بگوید بک دیگر همین است بک نحمدت آقای دشتی دلم میسوزد بنده در کمیسیون بودجه بودم وقتی که تحقیق کردم بنده فهمیدم که از

لجا ناشی شده است بنده تحقیق کرده که چرا نوشته است حق را اینقدر بدهند بیشتر بدهند گفتم که چکار داری در جایی دیگر صحبت کن آنوقت جمع شدند و درست کردند. نهایت نوشته اند حق نگهداری آقا شما بعد از آنکه بخواهید موافقت کنید اگر شرکت را بکلی از بین بردند بسیار خوب رحمة الله علیه يك فاتحه هم برایش میخوانیم اگر هست بنویسید مستقر میشود و حق شرکت دقیقی است بین شرایط نه این که ما شرکت را بکلی از بین ببریم و اعضاء شرکت و مدیر شرکت و هیئت شرکت موافقت کردند با دولت که شرکت بکلی از بین رفت و ایجاد شرکت جدیدی میشود شرکت جدید آنوقت دارای موادی است. اما در صورتیکه اصل شرکت را محفوظ میدارید نهایت اینجا بنویسید حق نگهداری و استفاده از سیمهی تلفونی از نقاط ذیل شرکت تلفون تا آخر مدت مذکوره در فصل چهارم امتیازنامه مورخه ۱۳۲۱ برقرار میماند مشروط براین که حالا که برقرار میباشد این کارها را هم بکنند این یک موضوعی بود که هر چه خواستم خودم را خفه کنم (خدا مرا خفه کند) نتوانستم این حرف را فرستم موضوع دیگری که آقای فهیمی هم اشاره کردند راجع به تلفن مشهد و بعضی جاها است که قبل از امتیاز این شرکت يك امتیازاتی داده شده است شهر مشهد شهر تبریز که اینها دارای يك امتیازاتی هستند که داخل در امتیاز این شرکت نیست آنها چون در اینجا نوشته نمیشود در این جا نیست خوب است همینطور که آقای وزیر پست و تلگراف در جواب آقای فهیمی اظهار کردند و تأمین کردند این جا تصریح شود و همین جور در جای دیگری که خود شرکت آمده است مجزی درده است مثلاً گیلان که خود شرکت مجزی کرده است و قبل از اینها يك چیزهایی است که خارج است از این شرکت تلفن که در طهران واقع شده است و این بیچاره ارباب هم مدبرش واقع شده است مثل مشهد و تبریز آنجا ها که خارج است باید همانطور که بیان

کردند استثناء بشود و عقیده بنده را هم مقام ریاست توجیه کردند آن نقاط ذیل هم معین شد چون این جا که قانون میگذرانیم آن نقاط ذیل هم باید در قانون معین شود و در شور دوم نظرشان باشد برای خاطر اینکه اشکبه واقع نشود باید ذکر شود و بنده با این مواد مخالفه و هیچ هم رأی نمیدهم.

وزیر پست و تلگراف - بنده بيك قسمت از فرمایشات آقای آقاسید یعقوب اعتراض نمیکند برای این که میدانم لایحه ایشان در حرف زدن اینطور است اینکه فرمودند اگر میخواستید شرکت را از بین ببرید فلان بکنید و دلیل آوردند که ما اینجا نوشتیم که واگذار می شود بله (آقاسید یعقوب - بله) خاطرشان را مستحضر میکنم که اگر وزارت پست و تلگراف و دولت میخواست همین امتیازی که الان دست شرکت است اعتراضی بکنند گمان میکنم که میتوانست که این امتیاز را از بین ببرد برای اینکه در اینجا در چهار یا پنج جا مینویسید امتیاز بموجب فرمانی خواهد بود که در ثانی داده خواهد شد و این فرمان هم داده نشده و این فقره هم مورد بحث واقع شده بود ولی نظر اینکه خود آقایان مسبق هستند و خود حضرتعالی هم اقرار فرمودید که دولت بیشتر مؤید پذیرفت شرکتها است و خیلی میل دارد که در داخله مملکت خودش مردم بتوانند استفاده کنند از منافع داخلی خودشان بوسیله تأسیس شرکتها این است که دولت سابقه را منسوخ قرار داد و گفتند چون از ۱۳۰۰ و فلان شروع کردند و اعتراض شده است این بود که نسبت بگذشته اعتراضی نشد این بود که این را تأیید کردند و صدائی بلند نشد در دفعه دوم هم يك تأیید بزرگی نسبت شرکت کردند و آن این بود که شرکت متعهد بود که ناده سال در تمام اکناف و اطراف همانطوری که در امتیازات سیم کشی بکند ولی متأسفانه بواسطه بعضی پیش آمدها و انقلابات و جنگ بین المللی موفق نشدند و دومرتبه باینها تمدید داده شد بموجب تصویب نامه و بعد از انقضاء

تاریخ اول باز بموجب تصویب نامه به آنها تمدید داده شد این است که به آنها میگویند و گذار می شود و الا آن طوری که حضرتعالی می فرمایند نظری نیست که واقعاً نسبت به این شرکت خدای نکرده و نه بشرکتی که می خواهند تشکیل بشوند تجاوز از حق خودشان نکنند تضییقی بشود ولی چون بعضی شرکت در این مملکت تشکیل می شود و ما دیدیم که در وهله اول چون می بینند اگر می توانستند پول دولت را در بعضی مواقع از بین بردن یا استفاده از منابعی که دولت درش متوجه نیست بکنند همیشه دولت متوجه باین است که مردم راحت بکشند و از برای خذیک عایداتی پیدا کنند پس باین نظر بنده گمان میکنم که نظر حضرتعالی که ملاً تأمین شده است و این که می گویند و گذار شده است این سیمهایی است که در این سال اخیر شرکت کشیده است و آنها را تعقیب نکرده است و هنوز کامل نکرده اند دیگر حق امتیاز امتداد آنها را نخواهند داشت.

رئیس - آقای وثوق

وثوق - عرضی ندارم

رئیس - آقای ارباب

ارباب کیخسرو - قسمت اولی که این جا مذکوره شد راجع به مشهد است و تبریز و گیلان اجزای میخوام این جا توضیحاً عرض کنم گیلان را بکلی خود شرکتها و شرکت فروخته اند در تاریخ معینی به حاجی آقای کریم اف و حق مختص ایشان است و دولت هم دخالت بکار ایشان ندارد آنچه هم که این جا دولت در تکمیل امتیاز سابق توافق نظر پیدا کرده با شرکت و تقدیم مجلس شورای ملی کرده است در حدود آن چیزهایی است که خود شرکت دخالت داشته است و متعلق بخودش بوده است راجع به مشهد و تبریز بنده وارد نمیشوم در آن قسمت که همیشه يك مشاجراتی در بینشان بوده است ولی این را عرض کنم آن چیزی که این جا قید کرده است هیچ مربوط بشهر مشهد و یا تبریز و حومه آن جا نیست که این جا اسباب اشکال بشود یا اشتباه شود عجالتاً تکلیف شهر مشهد بطوریکه اینجا توضیح داده شد معین

شود شرکت استفاده شهری هیچ نمی تواند بکند شرکت سیمش را رد کرده است سیم مخویری و سیم شهری هیچ نداشته است و آن وقت که دولت اجازه ندهد و تریبی معین کند شرکت سیمی در آنجا ناسخ خواهد کرد و دولت خودش حافظ آن است. راجع به سیمی که اینجا گفته شد بنظر بنده با آن ماده که در کمیسیون تصویب شده است و اصل حق امتیاز موقوف دارد بری اینکه آنچه بطور کلی در ماده می گویند حق نگهداری فلان و فلان شرکت و گذار می شود اگر موضوع این است که حق این قسمت خاصی که از اول ۱۳۰۷ تا ۱۳۰۸ دائر شده است باید آنچه درست تصریح شود که محصور بشود سیم کشی می باشد بقتل آن جور که در ماده تنظیم شده است بنظر کنی میگوید ولی در تفصیل اسمی بت اسمی خاصی را اسم می برد ولی بکلی مدافعی بگنید بگر است از این جهت بنده بت اصلاحی پیشنهاد کرده که بعد از آنکه بکمسیون رفت اگر لازم دانستند خود بنده هم شرفیاب می شوم که آنچه اصلاح شود ضوری که بعد امتیاز پیدا نکند با آن اعتراضی که آقای آقاسید یعقوب فرمودند در آن ماده وارد می شود چون در آخر ماده بطور کلی میگوید این قسمت خاص و گذار می شود در صورتیکه آنها بت قسمتهایی را قبلاً سیم کشی کرده اند و آن و گذار بوده است از این جهت باید بت اصلاحی در کمیسیون بشود که بعد اسباب اشکال و اختلاف واقع نشود.

رئیس - پیشنهادات خوانده میشود

پیشنهاد آقای دشتی

بنده پیشنهاد میکنم به (جمعه مورخه ۱۳۲۱) جمعه هجری قمری اضافه شود.

پیشنهاد دیگر آقای دشتی

بنده پیشنهاد میکنم اسمی شهر ها و نقاط جزو ماده اول شود

پیشنهاد آقای آقاسید یعقوب

پیشنهاد میکنم در ماده اول عوض ۵ و اگذار می شود نوشته شود برقرار میماند

پیشنهاد آقای اردب کیخسرو

ماده يك را بنده این قسم پیشنهاد میکنم :
ماده يك - حق نگاهداری و استفاده از سیم های تلفونی که تا آخر ۱۳۰۸ شمسی توسط شرکت تلفون تأسیس و دائر شده باشد تا آخر مدت مذکور در فصل چهارم امتیاز نامه مورخه ۱۳۲۱ هجری قمری بشرکت تلفن ایران واگذار است

پیشنهاد آقای فهیمی

بنده پیشنهاد میکنم در آخر ماده اول اضافه شود :
تبصره - سیمهای تلفن شهر مشهد که بموجب امتیاز نامه علیحدہ قبلاً بدیگری واگذار شده است در حدود مصرحه در امتیاز از این قانون مستثنی است و بشرکت کل تلفون مربوط نخواهد بود

پیشنهاد آقای دهستانی

مقام منبع ریاست معظم دامت عظمته
پیشنهاد میکنم اضافه شود از تفرش برود برودید عراق

پیشنهاد آقای شریعت زاده

مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی :
پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بر ماده اول اضافه شود
تبصره - مقررات این ماده منافی حقوق صاحبان مؤسسه تلفون شهر تبریز و مشهد نخواهد بود

پیشنهاد آقای وثوق

بنده پیشنهاد میکنم در آخر ماده يك اضافه شود
سیمهایی که بعد از ۱۳۰۸ دائر کردند بر خلاف مدلول این ماده است ضبط دولت خواهد شد

رئیس - تبصره هم آقای وزیر پست و تلگراف پیشنهاد

کرده اند :
متمنی است تبصره ذیل را علاوه فرمائید
تبصره - امتیاز اعطاء شده چه تقاضی که قبلاً تلفون دائر شده است و چه در تقاضی که برطبق این قانون دائر میشود مربوط به تلفونهای که مؤسسات مختلفه

دولتی و اقتصادی برای ارتباطات داخلی خود دائر نموده باشند و یا بنمایند نخواهد بود (قسم)

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم تبصره اضافه شود
تبصره - مؤسسه تلفون گیلان از این قانون مستثنی است
رئیس - ماده دوم قرائت میشود

ماده ۲ - شرکت تلفون تعهد میکند از این تاریخ بعد مستثنای سیمهای مذکور در ماده چهار بدون اجازه کتبی هیئت دولت در هیچ نقطه سیم کشی نکند و اگر برخلاف این تعهد رفتار شود در صورتی که تخلف از طرف شرکت بعمل آید حقوق شرکت نسبت به تلفون در تمام مملکت ساقط و منغی خواهد بود و اگر از طرف کارکنان شرکت و مستاجرین شرکت بدون اجازه شرکت عمل آید آن سیم کشیده شده مجازاً ضبط دولت شده و معادل مخارج سیم کشی از مرتکب جزای نقدی مأخوذ خواهد شد - سیم کشی مستقیم بین تقاضی که بطور غیر مستقیم مانع هستند و اتصال مستقیم آنها در حکم سیم کشی جدید و ممنوع است

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - عبارت اینصداه طور غربی است مینویسد :
(شرکت تلفن تعهد میکند از این تاریخ بعد باستانه سیم های مذکور در ماده ۲) ماده چهار را که نگاه میکنم می بینم همچو چیزی نیست و اسامی تقاضی که در آنجا هست ذکر نشده است که اگر باستانه آن جاها سیم کشی کرد اینطور میشود و برطبق این ماده ضبط خواهد شد بنا بر این بعقیده بنده لازم است که آن اسامی در ماده چهار ذکر شود و نوشته شود که منظور بعمل آید و بنده هم در قسمت تخلف معتمد که يك مجازات شدیدی است بجهت اینکه اگر فرضاً شرکت يك مقدار سیم کشی کرد تمام امتیاز او در تمام مملکت منغی میشود این بعقیده بنده زائد است و

همان قسمتی که در آخر ماده نوشته شده است که آن قسمتی که بر خلاف تعهد رفتار کرده است ضبط میشود و بعد هم جزای نقدی گرفته میشود بنظر بنده کافی است و گمان میکنم بعقیده بنده اینطور برسد اصلاح شود و يك کاری کرد که عمی شود

وزیر پست و تلگراف -

اولاً در ضمن لایحه که داده شده بود لفظ اگر در آنجا حذف شده بطوریکه پیشنهاد کردم البته اضافه میشود و در شورایی ملاحظه خواهید فرمود اما این يك قرار دادی است بین دولت و شرکت شرکت خودش قبول کرده است و شرکت باید رعایت مقرراتی که بین خودش و دولت تعهد شده است بشود بطوریکه منظور میشود که شرکت نتواند که بعد از ۱۳۰۸ در يك نقطه نمیتواند سیم بکشد برود سیم باشد این مجازاتی است که خودش برای خودش قائل شده است بشیر این وقتی طرفین يك مقرراتی راضی شوند گمان میکنم کافی باشد

رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرض کنم این مجازاتی که اینجا معین کرده اند مثل این است که گفت سرش را ببرند و از شهر بیرونش کنند این مجازات هیچوجه ربطی به تخلف او ندارد معتقد هستیم که باید مجازات شود و همچنین در تمام قوانین باید يك مجازاتی معین کرد که کسی نتواند تخلف از مقررات قانون بکند اما مجازات باید متناسب با جرمش باشد بسیار خوب شرکت تلفن آمد و يك تخلفی یا اشتباهی کرد با اعتماد این کار را کرد این باید تمام امتیازش در تمام مملکت لغو شود این هیچ معنی ندارد ! و همینطور که آقای اعتبار گفتند قسمت اخیر این ماده بی معنی است و آن این است که شرکت تلفن برخلاف مواد قانون سیم کشی کرد آن سیم کشی ضبط دولت میشود و بهمان مقدار هم جزای نقدی از آن گرفته میشود این هیچ معنی ندارد و این مجازات متناسب با این جرم نیست این مثل این است که اگر کسی دروغ مختصری گفت باید سرش را ببرند

مخبر - اصولاً پس مجازات معتقدید حالا در جزایش که باید تقاضی پیدا کند یعوض شود حرف دارید (دشتی - پیشنهاد میکنم) پس پیشنهاد بفرمائید (خنده نمایندگان)
رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -

بنده از عطف و مهربانی آقای مخبر خیلی خوشحالم که همینطور که روح بدانش آمد در کمیسیون باشند که این قسمتهایی که آقای دشتی و آقای اعتبار هم پیشنهاد کردند در نظر بگیرند نه اینکه بگویند پیشنهاد کردند و ما در آنجا زود مجلس را منقلب کردیم و از بین رفت بنده همینترسم که این ماده را اینجور تصویب فرمائید آقای وزیر مخبر فرمودند که شرکت خودش قبول کرده بنده عرض میکنم بر فرض که شرکت قبول کرده ما در اینجا استسایه مشورت در مسائل میکنیم و با دولت اشتراک مساعی میکنیم که افراط و تفریطاً جلو نرویم بگرییم اگر هم فرضاً شرکت این کار را کرد باید عادلانه باشد همینطوریکه آقای دشتی بیان کردند این موضوع که شرکت نسبت باو قبول کرده است این عبارت يك غیب دارد و آن این است که نوشته که اگر از طرف کارکنان شرکت و یا مستاجرین شرکت بدون اجازه شرکت بعمل آید آن سیم کشیده شده مجازاً ضبط دولت شده و معادل مخارج سیم کشی از مرتکب جزای نقدی مأخوذ خواهد شد آن بیچاره دیگر که نبوده است هم در شرکت که آن شرطی را که کرده است قبول کند اما ما که وکیل آنها هستیم اینجا حرف بزنیم بنده می گویم که همان سیمش را ضبط کنید چرا برای اینکه در واقع جنحه و جاتی که نکرده است امر خلافی کرده همان سیمش را ضبط کنید و يك جزای نقدی هم ازش بگیرید این نظر آقای دشتی و آقای اعتبار بود نسبت بشرکت نظر بنده مربوط بمساجرین و اشخاص بود مثلاً يك کسی آمده است در اندرونی یا بیرونی خودش سیم کشیده و خبر نداده است حالا این باید جزای نقدی هم بدهد اینها يك چیزهایی است که تا این اندازه در قانون نباید سخت بگیریم بهتر این است همینطور که بنده پیشنهاد کردم عبارت معادل

مخارج سیم کشی جزای نقدی مأخوذ خواهد شد از زمین و اعیان قسمت اول باشد. و در قسمت ثانی بنده عقیده ام این است که گمان میکنم (واو) زائد است. (سیم کشی مستقیم بین تقاضی که بطور غیر مستقیم متصل هستند و اتصال مستقیم آنها) دیگر و از قبل از اتصال نمی خواهد (در حکم سیم کشی جدید و متنوع است) و بودن واو جلوی کلمه اتصال درست نمی شود. حالا این یک موضوع است. خواسته در این موضوع هم عرض کنم سیم کشی که بطور غیر مستقیم متصل است مثلاً اینجا بفرق بتوسط قه متصل است شرکت انجمن از طهران بفراف یک سیمی متصل کند و مثلاً از اینجا بفراف بفراف بتوسط فرودرگود سیم دارد اگر خواست یک سیم از اینجا بفراف بفراف متصل کند و لویکه بطور غیر مستقیم بتوسط فرودرگود صحبت کند چرا متنوع باشد؟ اینها یک چیزی نیست که ما بخواهیم نظر تقی برای دولت داشته باشد بنده نظر این است که حالا که دولت عواطف و مهربانی دارد یک جاهائی دست شرکت را باز کنیم چرا برای اینکه ما در اینجا می آیم یک حقوقی برای این قانون می شویم بدانکه می گوئیم بعد از اینکه مخارج را ملاحظه میکنیم بعد از عواید او دولت یک چیزی خواهد برد در صورتیکه ما اینکار را میکنیم که دولت یک عوایدی برد. خدا کند هزار جور از این شرکتهای در ایران ایجاد شود و از این کارها بشود تا عواید و منافعی بدولت هم برسد و حتماً شرکت و سائنس بیشتر فراهم است از اینکه دولت بخواهد خودش از اینجا بفراف سیمی متصل کند یقین برای شرکت آسانتر است مخصوصاً حالا چون میگوئیم عواید ارزش میگیریم و مخصوصاً بنده پیشنهاد میکنم در صورتیکه ما آمدم عواید قائل شدیم و نظرها را بخواهد خزانه مملکت است بدست شرکت باشد بهتر است نقشی هم بیشتر است برای رسیدگی کردن در دفاتر آنها بهتر است. این است نظر بنده که یک پیشنهادی هم حالا اینجا می کنم راجع به سیم کشی که این قسمت حذف شود.

مخبر - عرض کنم که این جا فرمودند که بنده این جا موافقت کنم در کمیسیون هم موافقت کنم آنچه

سهه شخصی بنده است قبول میکنم و نظری ندارم بنده ام در قسمت غیر مستقیم که سؤال فرمودید و اظهار داشتید شرکت نباید دستش بسته باشد شرکت کاملاً دستش باز است دولت هم موافقت کرده است اگر یک چیز هائی هم این جا گفته شده است ملاحظه میفرمائید جابوش نوشته شده است کسب اجازه از دولت هر کاری میخواهد بکند بکند سیم بکشند باشد ولی با اجازه دولت پس دستش بسته نیست دستش باز است کاملاً. منتظر قید شده است که اجازه بگیرد و در باب غیر مستقیم که چه شکل غیر مستقیم میشود در هر یک از تقاضی که شد ملاحظه میفرمائید ممکن است در رشته سیم مستقیم و غیر مستقیم بکشند ولی در همین هنگامه که از قه بفراف سیم دارد یکی هم از قه بهمدان باشد این غیر مستقیم میشود بنده را باید اجازه داشته باشد هر وقت میخواهد این کارها را بکند باید اجازه بگیرد.

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - بنده عقیده ام این است که این مجازات از برای سیم کشی حقیقه زاید است. آقای وزیر فرمودند که خود شرکت قبول کرده خوب شرکات را بقدری تحت فشار گذارده که آقای ارباب چند روزی کسالت پیدا کرده بودند (خنده نمایندگان) بهر حال وسائل ارتباطیه را هر قدر تسهیل کنید بهتر است شرکات میخواهد یک سیمی او ضرر خواهد کرد دولت که ضرر نخواهد داد این وسائل ارتباطیه برای دهات و قراء و قصبات هر قدر زیاد بشود بهتر است حالا برای رعایت نظامات مقتضی است که یک مقرراتی معین کنند مثلاً این جا ذکر شده که اجزاء شرکت اگر برخلاف مقررات و بدون اطلاع سیم کشید آن سیم ضبط دولت شود و مجازات شود این است قدری رعایت بکنند و ملاحظه نظامات هم بشود و راه وسائل ارتباطیه هم خیلی مسدود نباشد.

وزیر پست و تلگراف - عرض کنم که این امتیاز نامد را بشرکت داده اند باعضاء و اجراء شرکت که نداده اند به مستأجرین هم نداده اند و مستأجرین هم از طرف شرکت هستند و تمام مقررات را باید خود شرکت

رعایت بکند و چیزی را که تقبل کرده اند باید از عهد برآیند و اگر تخلف کردند باید مجازات شوند اما بنده این جا مجبورم این عرض را بکنم که این مجازاتی که در این جا نوشته شده است در اثر تخلفات زایدی است که از طرف شرکت شده است مگر از طرف دولت تصویب نامه صادر شده است و منع کرده اند که تلفونگرا بدهند و داده اند و دولت گرفته است و در مقابل گفته اند که تلفونچی داده است و باین جهت ما آمدم و گفتیم که شرکت باید به موافقت نظر خودش این تعهدات را بکند و اگر برخلاف این تعهدات رفتار کرد باید مجازات شود بنده هیچ عیبی نمی بینم که اگر کسی نسبت بخودش تعهدی نکرد ما از او مدافعه بکنیم؟

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنده معتقد هستم که در پیشنهاد یا یک قانونی که در مجلس مطرح میشود پیشنهاد اینها ممکن است بر طبق پیشنهادی که دولت داده است تخریب شود در بیان نظریات زیرا ممکن است صاحب امتیاز در تحت یک تأییدی واقع شود که بتواند توضیحات خودش را در مفید بحث جاسمعه باشد بیان کند بین مناسبت بنده با ماده دو جداً مخالفم اولاً برای اینکه این نظری که دولت دارد راجع به تشکیل توسعه مؤسسات که از آن جمله تلفن است آن نظر را در مملکت تطبیق میکنند علاوه بر آنکه مخالف با یک اصل مسامحه هم هست مثلاً در این ماده نوشته شده است که اگر کارکنان شرکت بدون اجازه شرکت در جائی سیم بکشند آن سیم ضبط میشود خود او هم مجازات خواهد شد بنده نفهمیدم سیم متعلق بشرکت است مستخدم شرکت بدون اجازه شرکت یک کار غلطی کرده است فلسفه ضبط سیم شرکت و مسؤل دانستن آنها چیست این هیچ فلسفه ندارد یک کسی که اطلاع ندارد و بموجب هیچ قانونی نمیشود مسؤل باشد آن را مسؤل کنیم این مورد ندارد - یکی دیگر راجع به

اتصال سیم مستقیم بین دو نقطه است که حالا من غیر مستقیم متصل است بنده این را نفهمم در صورتیکه در نتیجه اتصال ولو اینکه غیر مستقیم باشد حق دارد و اگر مستقیماً اتصال دهد جز اینکه موجب تسهیل است و بهبودی در مناسبت و روابطی است که بین مردم ایجاد میشود غیر از این که نیست گذشته از این بنده معتقدم در مورد شرکتهای اگر در نتیجه یک پیش آمد یک تخلفی در یک محلی بشود هیچ دلیلی نیست که اجازه بدهند که حق شرکت در تمام مملکت ملغی شود و بنده با این مخالفم و بالاخره معتقدم که هر مجازاتی ولو اینکه آن مجازات بر طبق قراردادی بین دو طرف وضع میشود یا بر طبق قانون برای عموم وضع شود باید متناسب با سطح عمل و هیچ مناسبت ندارد که یک همچو مجازاتی معین شود.

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - پیشنهادها قرائت میشود

پیشنهاد آقای دشتی

پیشنهاد می کنم جمله ذیل از ماده حذف شود:

در صورتیکه تا آخر اجازه شرکت بعمل آید

پیشنهاد آقای دشتی

بنده پیشنهاد میکنم در قسمت آخر ماده دو جمله و اتصال

سیم آنها حذف شود

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد می کنم در ماده دوم عبارت و اگر از طرف

کارکنان تا مأخوذ خواهد شد این نوع اصلاح شود از

طرف کارکنان شرکت و به مستأجرین شرکت بدون اجازه

شرکت بعمل آید سیم کشیده شده مجازاً ضبط دولت خواهد شد

پیشنهاد دیگر آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم در ماده دو عبارت سیم کشی حذف شود

رئیس - ماده سوم قرائت میشود

ماده ۳ - شرکت تلفن تعهد میکند از عواید خالص

کلیه سیم هائی که تا آخر ۱۳۰۶ دائر شده است و مطابق ماده چهارم این قرارداد دائر شود عم از اینکه سیم های مزبور توسط شرکت دائر شده و اداره شود و یک بجا رده و اگذار شده باشد پس از وضع مخارج اداری یک عشر و از سیم هائی که در ماده اول این قرارداد ذکر شده است یا سیم هائی که بعداً مطابق ماده دوم بجا رده دولت دائر می نماید با همان شرایط مذکور در فوق از مجموع عواید و افعی بعد از مخارج اداری و کنتر گذاشتن سرمایه برای تأدیه قروض و هر مقصود و عنوان دیگر و یا تقسیم هر نوع منفعتی جزء مخارج اداری محسوب نشده و تنها مبلغی که برای تعیین عواید خاص و مجموع عواید سر میشود منحصرأ مخارج اداری شرکت است.

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - این ماده بنظر بنده باید توضیح داده شود برای اینکه در قسمت اول می نویسد شرکات تلفن تمهید می کنند از عواید خالص کلیه سیم هائی که تا آخر ۱۳۰۶ دائر شده است پس از وضع مخارج یک عشر بموجب آنچه که در ماده یک قرار دادیم مخصوص حق دادید که این سیم ها از سنه ۱۳۰۷ بعد است آنوقت یک شرحی میدهد آخر این ماده که معلوم نیست بنظر بنده این عبارت یک قصی دارد که معلوم نیست از اینها چه میگیرند بعد هم این عبارت " و هر مقصود و عنوان دیگر " که نوشته اینهم بنظر بنده باید توضیح داده شود که از چه قبیل است اگر در خود ماده و قانون این مسئله ذکر و تصریح شود بنظر بنده بهتر است.

مخبر - این قسمتی که میفرمائید صحیح است و در طبع افتاده و در آخرش نوشته پس از وضع مخارج اداری " دو عشر " اما قسمت دیگری که فرمودید راجع " هر مقصود و عنوان دیگر " این شرکات البته یک عنوانی خودش دارد در اینجا قید شده است پس از وضع مخارج اداری یک کار هائی شرکات دارد که ممکن است کلامه اداری را هم نسبت با آنها اطلاق کنیم که در هر

حال پس مربوط نیست مثلاً فلان متخصص را که استخدام کرده است برای فلان کارش با مزد و حقوق میدهد یا یک شخصی را که کارش کرده باید با اطلاع دولت باشد اگر بخواهد بکند ربطی بدولت ندارد اگر یک کار هائی بخواهد بکند بدون اطلاع دولت مربوط بکار داری نیست این است که وزارت مایه هم در نظر گرفته است دفتر شرکات با نظر آنها تنظیم شود و بعد از آنکه دفتر منظم شد البته مخارج اداری معین و موضوع میشود سپس از وضع مخارج اداری آنچه که مانده میدهد

وزیر پست و تلگراف - گمان میکنم لازم است یک قدری بیشتر توضیح بدهد هم تصور که فرمودید در قسمت سیم های دولت ارفاق مساعدت و موافقت کرد که تا آخر ۱۳۰۸ یک سیم هائی کشیده شود این بود که تا آخر ۱۳۰۶ یک عشر قرار داده و از آن بعد از دو عشر اینجا افتاده است اما راجع به مخارج اداری هم تصور که فرمودند متخصص مخارج اداری است و مقصود این است که سرمایه و ذخیره از اینجا خارج نشود مثلاً حساب کرده باشند که دارائی فلان قدر منافع و سهم بوده و صاحبان سهام باید بشمار بدهند و اینقدر سهمید قرار بگذارند آنوقت چیزی بستند این قلامی که بنده عرض کردم باقی نمیمانند این است که نوشته بعد از وضع مخارج اداری حق دولت را بدهند بعد منافع را بصاحبان سهام بدهند یا ذخیره کنند هر طور میشود خودشان میدانند.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - بنده در این ماده عرضی ندارم ولی خواستم عرض کنم که سه مرتبه ماده را خواندم چیزی فهمیدم و از غالب آوین هم که استفسار کردم معلوم شد چیزی فهمیده اند از این جهت خواستم خواهش کنم که یک قدری بیشتر وارد بحث در این ماده شویم که بفهمیم مقصود چیست از آقای وزیر خواهش میکنم در مسیون یک طوری قرار بدهند که مفهوم شود این

مسئله که شما میفرمائید توضیح بدهید که مخارج اداری از چه قبیل است این جزء ماده نباید باشد باید در تبصره باشد شما اینجا می نویسید از فلان سیم فلان مقدار گرفته شود بعد در تبصره معین کنید که چه مقدار از فلان سیم گرفته میشود این را بنظر بنده مشروح تر ذکر کنید که منتفت شویم هیچ چیزی نفهمیدیم.

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - بنده با عقیده آقای دشتی موافقه

رئیس - آقای آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب - بنده مخالفم اجازه میفرمائید توضیح بدهم.

رئیس - آقای ملک

ملک مدنی - بنده هم مخالفم

فیروز آبادی - بنده هم عرض دارم.

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنده هم مخالفم

رئیس - آقای آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب - این مسئله را که فرمودید بنده هم

مطالعہ کرده اگر یک کلمه (ولی) عبارت است و کنار گذاشتن سرمایه بگذارید رفع همه اشکالات میشود بعد از مخارج اداری ولی کنار گذاشتن سرمایه برای تأدیه قروض و هر مقصود و عنوان دیگر و یا تقسیم هر نوع منفعتی جزء مخارج اداری محسوب نشده آنوقت این اشکال بر داشته میشود اینجا آقای خیر توجه نداشتید آقای منشی که عبارت را خواندند سر هم خواندند و کلمه (کنار) را هم جزو آن عبارت بعد خواندند بنده که مطالعه کرده دیده یک کلمه (ولی) لازم است این راجع باصلاح عبارت اما اصلاً بنده در خود ماده مخالفم و آن این است که آقا از شرکت تلفن برای مخارج تلفن صدی بیست گرفتن زیاد است برای خاطر اینکه رقیبکد ما وارد میشویم و مطالعه و ملاحظه میکنیم

می بینیم (حالا آقای وزیر نفرمائید فلانکس زیادش نقد است) بنده زیاد نقد نیست و خیلی هم بعجز صحبت میکنم بنده عرض میکنم ملت و دولت اشتراک مساعی دارند اگر مدت توانائی پیدا کرد دولت هم توانائی دارد هر قدر ما از شرکتهای تقویت کنیم و حقوق دولت را کمتر قرار بدهیم ایجاد شرکتهای بیشتر میشود و هر قدر ایجاد شرکت بیشتر شد در در ملکات بیشتر میشود کار که بیشتر شد دولت بیشتر میتواند استفاده کند و عواید بیشتر کثیر دولت میدهد شما اگر بخواید چهاره شرکات که هست حقوق دولت را زیاد کنید دیگر شرکات تشکیل نمیشود ما هر چه بتوانیم باید در مسئله ایجاد شرکتهای و استخراج معدن تشویق قائل شویم کسی بمن ایراد نکند تشویق هم باید عملی باشد باید در مقام عمل باشد چرا میگویند اگر سیم جدید دائر کرد دو عشر و سیم سابق را یک عشر بدهد بنده عقیده ام این است که شما موافقت نکنید برای خاطر اینکه ما موفق شویم بخور که عقیده شاهمن است شرکتهای در ملکات زیاد شود شما مساعدت بفرمائید آخر دو عشر قرار دان برای چیست بحساب برسید به پیشید آخر این کسی که میدهد و ایجاد شرکات میکنند غیر از این که یک روحی درش ایجاد میشود این روح را ازش میگیرید چیز دیگری هست این است که بنده مخالفم و پیشنهاد هم میکنم مطابق این قانونی که خواهد گذشت که حقوق دولت همان عشر باشد که بوده همان عشر کافی است شما اگر موافقت نکنید گمان میکنم ضرر میکنید این یک بابی است که افتتاح میشود و اهالی را حاضر میکنند برای ایجاد کار این است عقیده بنده و پیشنهاد هم کرده ام

وزیر پست و تلگراف - عرض کنم این امتیاز هیچ قبل مقایسه با امتیاز استخراج معدن نیست اینها که میفرمائید این مخارج را ندارد که تصور میفرمائید اگر یک عشر بدهد شرکت از بین میرود این طور نیست عرض کردم در ۱۳۰۷ مطابق استنباطی که وزارت خانه

کرده بنده اینطور تصور میکنم که این ها حق نداشتند این سیم ها را بکشند. بنده مکرر عرض کرده که دولت ارفاق کرد و این امتداد را داد که تا آخر ۳۰۸ بکشند و چون يك قسمت را کشیده بودند این بود که قرار دادیم که عشر بدهد. و این يك قرار داد جدیدی است و نمیشود این را مقایسه کرد با قرار داد تا هزار و سیصد و فلان که این جا ذکر شده. علاوه بر این منافع باید همیشه مطابقت داشته باشد با سرمایه که کنار گذاشته شده در آن کار صرف میشود. شما ملاحظه فرمائید به بنیید آنجیزی که دولت از کمپانی در این جا میکشد کاملاً بعرفه اوست و این را هم تصدیق فرمائید که اگر دولت بخواهد از حق خودش صرف نظر نکند دیگر هیچ بدانی برای دولت باقی نخواهد ماند.

رئیس - آقای ملک

ملک مدنی - عرایض بنده همان بود که آقای آقا سید یعقوب فرمودند این قسمت ماده قدری مبهم است و باید توضیح داده شود راجع باینکه نوشته (شرایط مذکوره در فوق از مجموع عواید واقعی بعد از مخارج اداری و کنار گذاشتن سرمایه برای تادیه قروض) این است که باید سرمایه هم که داده شده است کنار گذارده شود بعد از وضع سرمایه و آن قسمت هرچه حاصل و عایدی شد باید حق دولت را يك عشر بدهد. خواستم آقای مخبر يك توضیح بدهند که سرمایه که گذارده میشود باید مستهلك شود یا اینکه سرمایه نباید داد. عبارت را باید تصحیح کنند. راجع به قسمت سرمایه که این جا ذکر گردید مثل این است که باید سرمایه هم از عایدی در هر سال کسر شود و آن خالص او بعد از وضع سهامی که مستهلك میشود از آن گرفته بشود. لازم است این قسمت را توضیح فرمایند تا بدانیم مقصود چیست و يك قدری روشن شود.

مخبر - فرمایشات آقا ایراد بريك عبارتی است که اگر عبارت تغییر کند بهتر خواهد بود پیشنهاد کنی مثل سایر پیشنهادها در کمیسیون مطرح و اصلاح خواهد شد.

رئیس - آقای ارباب

ارباب کیخسرو - بنده این جا فقط راجع بیک قسمت فرمایش آقای وزیر خواستم توضیحی بدهم تا تصور نشود شرکت تلفن واقعاً متخلف بوده است از حق خودش. اینجا فرمودند که در اول ۱۳۰۷ شرکت حق نداشته است سیم بکشد و از این جهت بود که این مقررات شده است اولاً این را اساساً عرض میکنم که این قراردادیکه بین شرکت تلفن و دولت شده در سال گذشته در موقعی بوده است که بنده برای معالجه بروی رفته بودم و اینجا بوده و اطلاع ندادم از اینکه چه کرده اند و بطور کامل از مذاکراتی که فیما بینشان شده است و چه ادله طرفین بر یکدیگر اقامه کرده اند اطلاع کامل ندارم ولی بالاخره يك قراردادی بسته اند و آنچه که اطلاع دارم عرض میکنم که این اقداماتی که شرکت تلفن کرده است مطابق تصویبنامه دولت است که نسخه از آن در شرکت تلفن ضبط است بعد نهایت يك گفتگوهائی شده بود که دولت تمییزی این تصویبنامه را صادر کند از اینجهت بود که نشسته اند و يك اتفاق نظری حاصل کرده اند البته بنده در آن باب نظری ندارم ولی همین قدر عرض میکنم آن قسمت اقداماتی را که شرکت تلفن کرده است خود سرانه و بدون اجازه نبوده و بر اثر تصویبنامه هیئت دولت بوده است نهایت بعد دولت يك نظر دیگری اتخاذ کرده است البته مختار بوده است ولی همین قدر خواستم عرض کنم که خود سرانه نبوده و شرکت تلفن نخواسته است تخلف کند.

وزیر پست و تلگراف - اگر این امتیازی را که شرکت بموجب این تا امروز عمل نمیکرده است کاملاً مشروع بدانیم و همینطور هم که عرض کردم مشروع بوده است دیگر محتاج نمیشدیم برای امتداد آن بموجب تصویبنامه امتداد بدهیم باید بیاید در مجلس و در مجلس تصویب شود عرض کرده استنباط این بود که این عمل صحیح نبوده بهمین دلیل که امروز این امتیاز را آوردیم به مجلس و مثل سایر امتیازات قبل از مشروطیت که

بموجب قوانین داده شده است هیچیک از آن فرامین نیامده است بمجلس که تصویب شود و امروز این از مجلس میلندرد پس در اینصورت دولت حق دارد نسبت به چیزیکه جدیداً میدهد بت مالیات زیردتری بگیرد و از آن طرف هم اعتراضی بر این نیست که شرکت در اینجا خلاف کرده است عمل بنظر پیش آمده است.

رئیس - پیشنهادات قرائت میشود.

پیشنهاد آقای فهیمی

بنده پیشنهاد میکنم ماده ۳ بطریق ذیل نوشته شود ماده ۳ - شرکت تلفن تعهد میکند که از عوائد خالص کلیه سیم هائیکه تا آخر ۱۳۰۶ دایر شده است و بت مطابق ماده ۴ این قرار داد دائر شود اعوام از اینسلسله سیمهای مزبور توسط شرکت دائر شده و اداره شود و یا باجاره واگذار شده باشد يك عشر و پنججهمی که در ماده اول این قرار داد ذکر شده است یا سیم هائی که بعداً مطابق ماده ۳ اجازه دولت دائر میشود دو عشر بدولت تادیه نماید عایدات خالص عبارت است از مجموع عواید پس از وضع مخارج اداری

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم در ماده ۳ در سطر ۶ پیش (از کلمه و کنار) اضافه شود ولی

ایضاً پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم بعد از (کلمه مخارج اداری نوشته شود يك عشر)

رئیس - ماده ۴ قرائت میشود:

ماده ۴ - شرکت تلفن حق دارد در هر شهریکه سیم دائر است سیم های تلفنی خود را در داخل آن شهرزید نماید و همچنین سیم بین نقاطی را که مستقیماً بهمیندیگر متصل هستند متعدد مینماید و نیز سیم تلفن را که در هر شهری دائر است بدهات و بلوکات و حومه آن شهر امتداد دهد

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - باینسلسله آقاییان تصدیق دارند که تلفن برای تسهیل و آسایش مردم است بنده هم معتقدم که باید دولت شرکت را مملکت و مجبور کند که سیم را بطوری تدارک کند که به مشرکینی که تقاضا میدهند از طرف شرکت به آنها سیم داده شود و بالاخره باین نگویند سیم نداریم. نموده اند ما را فلان نداریم این قسمتمتواند پیشنهاد کرده که باین ترتیب اصلاح شود که شرکت مکلف است به مشرکین خودش سیم بدهد و بعد هم در قسمت ماده ۲ همانصورتکه عرض کرده توجه میکنید آن ماده باین ماده چهار، حالا در این ماده چهار است که بایستی ذکر اسمی بشود که ما بدانیم. مخصوصاً تذکر میدهم که این اسمی باید در اینجا ذکر شود چون خبر کمیسیون است و مجلس تصویب میکند باید اصلاح شود. دیگر راجع به حومه در تقسیمات ما تا کجا را حومه میگیرند مثلاً يك محلی را خانه آنجا و حکومت آنجا را جزو حومه میگیرند؟ یا حومه شهر بت فرسخ معینی است بنظر بنده اگر توضیح داده شود بهتر است.

رئیس - آقای یاسائی موافقت؟

یاسائی - نه خیر

رئیس - آقای فهیمی موافقت؟

فهیمی - خیر

رئیس - آقای مدنی

ملک مدنی - خیر

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده هم مخالفم

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - عرض میشود بنده از مذاکراتی که در این لایحه شده این طرز استنباط کرده که دولت از نقطه نظر نکس عایدات تلگراف با يك نظر تطبیق و تحدیدی این مواد را تنظیم کرده است بنده با این مواد موافق نیستم برای اینکه بیشتر رعایت تقید شرکت تلفن است و چون تلفن يك چیز عام المنفعه است می بایست با او تشویق و مساعدت کرد. این نظر اصولی بنده است. ولی در این ماده برعکس آنچه که ظاهر

میشود به نفع شرکت است بنده مخالفم برای اینکه اطلاع پیدا کرده مردم مدتی است تقاضای نمره تلفن میکنند میگویند سیم نداریم و سائل نداریم از توضیحاتی که آقای ارباب دادند معلوم شد شصت تقاضا شده است لافاقل راجع بین تقاضائی که شده است جواب داده شود (ارباب بنده اینطور عرض نکردم) و از طرفی سیمهای زیرزمینی علاوه بر دو هزار رفته است و مطابق یک قرارداد نوشته که بین دولت و شرکت مبادله شده است و در آنجا قید شده است که اگر شرکت تلفن سیمهایش تا دو هزار رسید از قرار صد تومان و اگر چنانچه از دو هزار تجاوز کرد آنوقت قیمت پانزده آمده و دو تومان گرفت شود البته این کاملاً به نفع شرکت و ضرر مردم است زیرا هیچوقت از دو هزار تا تجاوز نخواهد کرد پس موجهی ندارد که شرکت سیم را زیاد کند باز شنیدم که مسئله تلفن و نمره اینها سر قفلی پیدا کرده است یک اشخاصی، یک شرکتها و کمپانیهایی که احتیاج مبرم به تلفن دارند بواسطه اینکه نمره بیست که به آنها بدهند و تقاضای آنها انجام نمی شود آنوقت خرید و فروش می شود یعنی اشخاصی که احتیاجشان سلب می شود حاضرند بانها بفرشند و این ترتیب خوب نیست بنده معتقدم که باید توسعه داد و کمک کرد به مؤسسه تلفن و همانطور که آقای اعتبار تذکر دادند باز معتقدم که شرکت را باید مجبور کرد در صورتیکه مردم تقاضا کردند سیم تلفن دایر کند و این طور که نوشته شده باختیار شرکت است نوشته شرکت حق دارد این کار را بکند ولی اگر سیم دایر نکرد و اعتنائی به تقاضای مردم نکرد و نواقص را رفع نکرد ایراد و خرجی بشرکت وارد نیست در صورتیکه این را بنده مخالفم و عقیده دارم اگر تقاضا بیک حد معینی رسید مثلاً اگر صد تقاضا رسید شرکت مجبور باشد یک اقدامات بکند برای تکمیل آن با قید اینکه البته حدش هم معین باشد در هر صورت بنده اصولاً با اینکه این طور تصدیق شود با این امتیاز شرکت تلفن موافق نیستم و با این مواد هم که با عدم صمیمیت تنظیم شده موافق نیستم بنده معتقدم که دولت باید با یک شرکت ایرانی بهتر از

این معامله کند معذک بنده عقاید را می گذارم برای تصور دوم که تجدید نظر در مواد بشود آنوقت بنده عقاید را عرض میکنم و بالخصوص راجع باین ماده می بیست طوری تنظیم شود که کاملاً به نفع مردم باشد

وزیر پست و تلگراف - بنده در یک قسمتش متأسفانه نچارم فرمایشات آقایان تردید کنم از نظر دولت اینکه می فرمایند این قرارداد در تحت فشار بسته شده است بنده مکرر خدمتشان عرض کرده ام حالاً هم عرض می کنم اگر دولت می خواست تنقیح کند همین امروز می توانست این امتیاز را لغو کند برای اینکه ما اسنادی در دست داریم که اگر بخواهید بنده فصولش را برای سرکار بخوانم که در چند جا می گوید که این امتیاز یک وقتی عملی می شود که فرمان صادر شود و چون سابقه شده بود و یک مخارجی هم توسط شرکت بعمل آمده بود دولت این سابقه را قانونی قرارداده علاوه امروز ما چرا می آیم و برای این شرکت در مجلس حقوق قائل می شویم از برای اینکه حقوق ندشت جنابعالی اگر بفرمایید بموجب تصویب نامه شرکت می تواند یک کارهایی بکند دولت این عقیده را ندارد البته قوانین محترم هستند قانون گفته است که تا ده سال باید سیم کشی بکند و نکرده است و دولت حق داشت که ملغی بکند و نکرد و بنده عرض میکنم که تصویب نامه جای قانون را نمیگیرد از این جهت آمدیم و این را قانونی میکنیم و بزرگترین ارفاقی که شده است همین است اگر اجازه می فرمایند بنده یکی یکی آن فصول را که اینها بعنوان امتیاز در دست دارند بخوانم آنوقت خود حضراتی که اهل قضاوت هستید قضاوت می فرمایند آنوقت خواهیم دید که دولت اگر میخواست ضبط کند حق داشت و می توانست این را ملغی کند و نسبت بتوسعه که فرمودید عقیده بنده این است عقیده همه آقایان هم این است که این قبیل مؤسسات برای رفاه حال مردم است و البته هر قدر ممکن است باید توسعه داده شود این البته تکلیف شرکت است که باید سیمهایش را زیاد بکند سرمایه اش را زیاد بکند سهیلانی فراهم کند و قیمت تلفن را حتی المقدور تا اندازه که متضرر نشود تقلیل بدهد البته شرکت هم مخارج دارد

و باید از اضافه مخازرات تلفن هم حتی بگیرد در باب قیمت هم بجانبائی عرض کرده چون بموجب امتیاز نامه بدولت حق داده شده است که با کمپانی داخل مذاکره شود و وارد بحث شود و این امتیاز نامه فقط برای سیمهایی است که در ۳۰۸ کشیده شده و علت اینکه این قانون بمجلس آمده این بوده است و در اینجا بنده نخواستیم در این خصوص یک صحبتی بشود بهر حال راجع باین مطالب با شرکت بنده مذاکره خواهیم کرد

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

ارباب - در اینجا آقای دستائی یک عبرتی فرمودند که بنده عرض کرده بودم اجازه میفرمایید

رئیس - با کفایت مذاکرات مخالفتی

ارباب - خبر

رئیس - پیشنهاد فرات میشود

پیشنهاد آقای احتشام زاده

پیشنهاد می کنم جمله ذیل بخر ماده ۲ اضافه شود و نیز شرکت مکلف است در تقاضای سیم دایر کرده بقدر احتیاج تقاضا کنندگان موجب سیم کشی را فراهم نماید

پیشنهاد آقای فیروز آبدی

بنده حذف آخر ماده ۲ را از سیم کشی مستقیم تا آخر ماده پیشنهاد میکنم

پیشنهاد آقای فهمی

بنده پیشنهاد میکنم ماده چهار بصورت ذیل نوشته شود ماده ۲ در هر شهری که سیمهای شرکت تلفن دایر است شرکت حق خواهد داشت سیمهای تلفن خود را در داخل شهر زیاد نماید و همچنین سیم تلفن بین نقاطی را که مستقیماً بهم دیگر متصل هستند متعدد نماید و نیز سیم تلفن را بدهات و بلوکات و حومه آن شهر امتداد دهد

پیشنهاد آقای اعتبار

قسمت اول ماده چهار را بشرح ذیل پیشنهاد میکنم

شرکت تلفن مکلف است در هر شهری که سیم دایر است

سیمهای تلفونی خود را در داخل شهر به تمدد تقاضای مشتریان توسعه و تکمیل نماید

رئیس - ماده پنج قرائت میشود

ماده ۵ - شرکت تلفن تعهد میکند که از این بعد از دادن تلفن گران به عبارت از نوشتن مطلب کوبنده روی کاغذ و رسانیدن آن بمقصد باشد مطلق خود داری نماید ولی هر گاه صاحب مطالب نسبتاً مطالب را بداره تلفن خانه اطلاع داده و تقاضای تحریقه شفاهی آن را بنماید اداره مجاز بجراي تقاضا است مشروط بر اینکه مطالب نسبتاً بطرف ندهد در صورت تخلف از این تعهد برای هر تلفن گرامی، کسی که مطابق تگس پنج مقابله تلگراف باشد بضافه یکصد تومان جزای نقدی از شرکت تلفن مأخوذ خواهد شد

رئیس - آقای آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب - بنده خیلی متأسف هستم از فرمایشاتی که دو مرتبه است آقای وزیر محترم فرموده است چون خودشان

الحد لله در مشروطیت مقدمتی داشته اند و وسایل هم بوده اند گمان میکنم فرمایشاتی که فرمودند خیلی محال ایراد بنده و آقای دستائی است ایشان را کار ندارم خوب خودم را عرض میکنم اگر چنانچه یک چنین حقی بشما داده شده بود چرا امتیاز را بهم ندادید بنده طرفدار منافع واقعی ممالک هستم اگر همچو حقی بشما داده شده چرا اجرا نکردید کسی گفت شما ملاحظه کنید بنده جسارت میکنم نمیخواهم در اینجا استیضاح کنم (دستی) ارفاق بوده است) ارفاق یعنی چه در ممالک مشروطه و در ممالکی که باید حقوق تحت قانون باشد بشما ارفاق معنوی ندارد (دستی حالا قانونیش میکنید) صبر کن آقای دستئی قربان وجود مبارک شوم می فرمایند ما حق داشتیم بهم بریم بنده عرض میکنم اگر حق داشتید چرا برهم نرذید شرکت تشکیل آن را مرتب میکنید میگذرانید اگر حق نداشتید پس اینها چیز است بنده معتقد هستم به فرمایشات سرکار تصویب نامه که قانون نمی شود آن چیزی که لازماً اجرا است

قانون است تصویب نامه هیچوقت جای قانون را نمیگیرد و برخلاف ماده ۲۷۰ و ۲۸۰ قانون مجازاتست موضوع دیگری که خواستم از روی تحقیق عرض کنم این است که ایجاد تلفن ایجاد پست ایجاد تلگراف عبدالرحمن خسان دیده - رادیو بله رادیو اینها نه از برای عوائد دولت است يك وقتي بله رادیو اینها نه از برای عوائد دولت است يك وقتي به آقای وزیر عدلیه صحبت میکردیم گفتیم آقا اینجا نظر قضائی است در نظر قضائی بیست و نوبت در نظر گرفت مالیات پروزارت مالیه است وزارت مالیه عوائد را در نظر میگیرد وضع مالیات پیشنهاد کردن مالیات با مالیه است وزارت مالیه عوائدی در نظر میگیرد پیشنهاد میکند مجلس هم ملاحظه میکند در بودجه دخل و خرج و رأی میدهد اما شما در هر جا بگوئید نظر من عوائد دولت است نظر در پست، تلگراف، تلفن برای رفاهت مردم است نهایت در اینجا منافع با تابع است نه اینکه منافع با اصل باشد منافع با تابع که واقع شدیس اولاً و ثانیاً که در نظر نیست وسائل تسهیلات و روابط بین مردم نتیجه تمدن است تمدن است که تلفن و تلگراف باید داشته باشد پس شما که پست وزیر جدی هستید باید تعقیب کنید و بکشید از برای توسعه آن بعد از اینکه فلسفه این شد و باید توسعه بدهید چرا باید شما این کار را بکنید که این را برهم بزنید چرا می فرمائید تلفونگرا موقوف شود می فرمائید که ضرر میزند به تلگراف این نظر برخلاف نظر بنده است بنظر بنده تلگراف برای منافع نیست پست از برای منافع نیست بلکه از برای رفاه حال عمومی است در این موارد تسهیلات را باید ما مقدم بر منافع بدانیم نظر باید نظر تسهیلاتی باشد حالا نظر عوائدی باشد که چون اینجا جلوی تلگراف را میگیرد بنده مخالفم و یکی دیگر اینکه یکی از آقایان اظهار کردند که باید ملاحظه کرد که عقاب مطابق جرم باشد اینجا هم همانطور است و کاملاً برخلاف عقیده بنده است می نویسد در صورت تخلف از این تعهد برای مسر تلفن گرامی تا کسی که مطابق تا کس پنج مقابل تلگراف باشد باضافه یکصد تومان جزای نقدی از

شرکت تلفن مأخوذ خواهد شد. خوب پنج مقابل تلگراف باشد بپس است دیگر صد تومان چرا این ماده مجازات هم زیاد است خوب حالا اگر آمد و آن شخص این کار را کرد و مثلاً يك كلمه تلفن گرامی کرد پنج مقابل پول ازش میگیرد دیگر صد تومان معنی نداد این است نظر بنده .

وزیر پست و تلگراف - اولاً در يك موضوع گمن

میکنم عرایض بنده بطور تردید بنظر مبارک رسیده باشد خدمت آقای یاسائی عرض کرده با کمال اراذلنی که حضورشان دارم که از نقطه نظر دولت من این تردید می کنم لان هم این حرف را میگویم تردید میکنم که دولت تحت فشار يك هم چو فرادادی بکمیانی بسته است فراداد همیشه با تراضی طرفین است و اینکه فرمودند که اگر ما میدانستیم که کمپانی این حق را نداشته است چرا این حق را دادیم بنده عرض میکنم وفارسی هم عرض میکنم که اگر دولت میخواست انگشت کند میتوانست و عرض کرده چنانچه خواهند فصولش را با استنباط حضرتعالی (خودتان اهل قضوت هستید) بقضوت حضرتعالی واگذار میکنم حالا چون پست سوابقی عمل شده است دولت نخواست این کار را بکند و از این جهت بوده است که این قانون جدید را به مجلس تقدیم کرده است و از طرف دیگر چون جنابعالی معتقد باصول هستید بنده میخواستم حضورتان عرض کنم که در هیچ جای دنیا تلفونگرا م وجود ندارد اگر جنابعالی در اروپا تشریف برده اید سؤال بفرمائید جنابعالی وقتی تشریف ببرید در اداره تلفن باید بازین حرف بزنید حرف را بگوئید و جواب طرف را بشنوند چون اینطور است و يك اصولی است در اینجا بنده معتقد نیستم که حضرتعالی این مسئله را جلو بکشید که از برای ضرر زدن به تلگراف است خبر از برای حفظ اصول است که تلفن گرامی در هیچ جا وجود خارجی ندارد و نباید داشته باشد برای اینکه در تلگراف با دستگاههای جدید و دست مخیره میکنند در تلفن دهن عوض دست بکار می رود البته تصدیق میفرمائید که بین تلفن و تلگراف باید فرقی باشد فرقیان هم این است که تلفن

باید مکالمه بکند و تلگراف باید مخیره نماید و البته بین مکالمه و مخیره پست فرقی هست

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده میخواستم عرض کنم این فرمایشاتی که آقای آقاسید یعقوب کردند بنده کاملاً موافقم بعلاوه در این جا باید قید شود خوب در شهر هائی که تلگراف هست اگر آمدند و تلفن گرامی کردند باید مجازات شوند اما در شهرهائی که دولت سیم تلگراف ندارد جهت ندارد که تلفن گرامی نباشد و اینکه آقای وزیر پست و تلگراف فرمودند در هیچ جای دنیا نیست بنده میدانم از چه نقطه نظر است چه ضرری دارد این کار برای تسهیل حال مردم است ما نباید در هر امری مقلد باشیم نه چون در اروپا نیست اینجا هم نباشد ما هر چیزی وقتی که خوب شد باید تقلید کنیم و البته لا اقل باید در اینجا قید شود که در جاهائی که دولت سیم تلگراف ندارد باید تلفن گرامی باشد و دست کمپانی بسته نباشد بجهت اینکه این تسهیلاتی است برای مردم حالا بخلافش هم در آخر ماده نوشته است که اگر آمد و خلاف کرد پنج مقابل شرکات تلفن باید جریمه بدهد بعلاوه صد تومان هم بدهد حالا آمد و شرکت تلفن هیچ خبر نداشت یکی از اجزاء تلفنخانه آمد و این کار را کرد آنوقت این جریمه را شرکت تلفن بدهد در اینجا هم باید این حق را داد که وقتی این خبر داده شد از اعضای که این کار را کرده اند بدهد و این را بنده معتقد نیستم و باید این ملاحظات در این ماده بشود

مخبر - در اینجا هم مثل ماده دو که در ماده دو قرار بود راجع بمجازات پیشنهادی داده شود خوبست در اینجا هم حضرتعالی هر نظری داشته باشید پیشنهاد بفرمائید

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - اولاً بنده تصور می کنم که آقای وزیر پست و تلگراف سوء تفاهمی در عرایض بنده کرده اند که بنده عرض کرده ام که

این مواد يك تضيقاتی است برای شرکت تلفن برای اینکه با توضیحات خودشان معلوم شد که قبل از این مواد يك آزادی و حریت های دیگری این شرکت داشته این خیال کردند که بنده عرض کرده ام که نهیدید و تضیق کرده اند در صورتیکه بنده عرض کرده (تحدید) به جاء حقیقی نه (نهیدید) به هاء هوزاین عرض بنده بود عرض دیگره این است که تلفون گرام موقوف شد بسیار خوب آنجاهائی که تلگرافخانه نیست چرا ممنوع باشد؟ در يك جائی که سیم تلگراف ندارد علت اینکه ما شرکت را ممنوع کنیم چیست؟ خوب در این قبیل جاها که مزاحمتی نیست بالاخره خوبست دولت هم در این قسمت موافقت کند و این طور جاها را مستثنی کند بالاخره خود تلفونگرا م سندی است است و بمشافهات اعتمادی نیست و این يك کمکی است بمرده که در هر جائی که سیم تلگراف نیست این حق را شرکت داشته باشد

رئیس - آقای ارباب

ارباب - عرضی ندارم

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - بنده برای رفع اشکال آقای وزیر عرض میکنم که هیچ در نظر نبوده است که دولت در تحت يك فشار و تضیقاتی این لایحه را تنظیم کرده باشد ولی این را خودتان تصدیق بفرمائید که دولت نظرش روی این بوده است که بواسطه يك قرار داد هائی تلفن را محدود کند که عایدات تلگراف را زیاد کرده باشد زیرا از وقتی که تلفن و تلفن گرامی دایر شده عایدات تلگراف نصف شده علت رغبت به تلفن گرامی چه بوده یکی اینکه تلگراف دیر بمقصد میرسید و یکی اینکه قیمتش گران بود و هنوز هم گران است و البته این عایدات پیدا نمیکند هر وسیله که ارزانتر باشد و زود بمقصد برسد مردم باو متوسل میشوند مثل اینکه الان با اینکه پست هوائی وزمینی هر دو هست مردم احتیاجات خودشان را بیشتر به پست هوئی راجع میکنند زیرا ارزانتر است و زود تر هم بمقصد میرسد و البته اگر تلگراف هم ارزانتر باشد

تصدیق بفرمائید که غالب مکاتبات را با تلگراف ميفرستند و البته اگر يك توجهی بفرمائید که قیمت تلگراف ارزانهتر بشود بدهی است از حيث سرعت که به تلفن فرقی ندارد و قی از حيث قیمت هم چندان تفاوتی نداشته باشد سندیت تلگراف هم که البته برای کینه طبقات بیشتر است و اگر این مراعات را بفرمائید البته مقصود است که دوات در عایدات تلگراف دارد تعیین میشود تصدیق بفرمائید که اداره پست و تلگراف و تلفن ادارات تجارتي دوات است اداراتی است که باید کمیته و شرکتهای بان عمل کنند نهایت برای اینکه احتیاجات عامه را تامین کنند و مطمئن باشند این است که دولت اداره میکند در اینجا باید مطابق سیر امور تجارتي جائیه رقابت را باید پیش گرفت یعنی ارزانهتر در نظر گرفت و استفاده کرد امیدوارم آقای وزیر پست و تلگراف توجهی در این مسئله بفرمائید و يك مسئله را که مدتها درش مذاکره شده است که قیمت تلگراف زیاد است ارزانهتر بفرمائید آنوقت با طبیعه نظر دولت تامین خواهد شد تلفن بجای خودش کار میکند تلگراف بجای خودش

وزیر پست و تلگراف - اولاً همینطور که عرض کرده تلفونگرام اگر سابقاً بوده بر خلاف اصل بوده و عمل خلاف بوده است من بعد هم اگر بشود عمل خلاف است اگر واقعاً اصل صحیح است که باید رعایت اصل را کرد تلگراف با تلفن دو تا است دیگر اینکه فرمودید که تلگراف عایداتش بواسطه تلفن نقصان پیدا کرده و دولت رقابت کند اولاً پست و تلگراف در همه جا حق مخصوص دولت است همانطور که فرمودید برای تسهیل حال مردم بنده میخواهم اینجا بشمارم که چه سهولت هایی در کار شده و البته آقایان تصدیق خواهند فرمود که يك تسهیلات هی امروز نسبت سابق از حيث حمل و نقل و از حيث مخارجات شده است (نمایندگان صحیح است) این راه بنده تصدیق میکنم که قیمت تلگراف گران است و

خصوصاً در اینجا چون حالا موقع نیست چیزی عرض نمیکنم و امیدوارم قریباً که بودجه سال آتی به مجلس خواهد آمد در آن موقع مذاکره بفرمائید و بنده هم کاملاً با حضرتعالی موافقت میکنم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود

پیشنهاد آقای آقاسید یعقوب

پیشنهاد میکنم در ماده پنج در سطر آخر بضافه الح حذف شود

پیشنهاد آقای ملک مدنی

تبدیر ذیل را به ماده پنج پیشنهاد میکنم

نقضي که سیمه تلگراف در آنجا کشیده نشده است از این ماده مستثنی میباشد

۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه |

رئیس - پیشنهاد ختم جلسه شده است

دشتی - بنده مخالفم عرض میکنم یکی دو ماده بیشتر نموده است و این دو ماده هم چندان مهم نیست بنده پیشنهاد میکنم که این دو ماده هم تصویب شود بعد جلسه را ختم کنیم

رئیس - موافقین بختم جلسه قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد قبل از اینکه دستور جلسه آتی را معین کنیم دو تمدد دارد که لازم است بعرض آقایان برسانم اولاً مطلقاً خواهش میکنم که آقایانی که حق دارند بعنوان مخبری صحبت بفرمائید به بطوری رعایت خودشان را به بنده بفرمائید برای اینکه بنده می نام کسی را و اگر دیگر حرف میزند و این بر خلاف نظامات است و دوم این است که قسمتی از آقایان اجازه مرخصی در خلال جلسه میخواهند و قبل از اینکه معلوم شود اجازه داده شده است میروند و بنده دچار قلت عدد میشوم این دو مسئله را آقایان رعایت بفرمائید. **جلسه آینده روز پنجشنبه دستور بقیه لایحه امروز و لایحه اطاق تجارت مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد**

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

تصویب قرار داد عبور بار سان و اساسنامه آزادی عبور و اجازه تسلیم نسخ صحه شده آن

به دارالانشاء جامعه ملل

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرار داد عبور بار سان را که مشتمل بر نه ماده و هم چنین اساسنامه آزادی عبور را که دارای بازده ماده میباشد و در اول ثور ۱۲۹۹ شمسی (۲۱ آوریل ۱۹۲۰) بمضاء رسیده است تصویب و بدولت اجازه میدهد نسخ صحه شده آنرا بدارالانشاء جامعه ملل تسلیم نماید

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه اول مهر ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

